

A „MUNKAERŐ-PIACI REINTEGRÁCIÓ A HAJLÉKTALAN ELLÁTÁSBAN” C. PROJEKT BEMUTATÁSA (A/57)

Tartalom

Mi is az EQUAL?

Kik a szereplők?

BMSZKI (www.bmszki.hu)

Menhely Alapítvány (www.menhely.hu)

Fővárosi Szociális Közalapítvány – Budapesti Szociális Forrásközpont (www.bszf.hu)

Miről szól a projekt?

Mit lehet tudni a BMSZKI ügyfeleiről?

A projekt tevékenységei

1. Képzésbe-munkába helyezés

SZIK (Szociális Információs Központ) feladatai

Szükségletfelmérés

Álláskereső Irodák

Práter utcai Álláskereső Iroda

Dózsa György úti Álláskereső Iroda

Teleszobák

Hajléktalan célcsoport közvetlen bevonása

Fedél Nélkül

40 fős terjesztői mintacsapat felállítása és működtetése
négyoldalas EQUAL melléklet

2. Képzés, oktatás: megvalósítók (szociális munkások, asszisztensek és referensek) és hajléktalan célcsoport képzése

Megvalósítók képzése

Szociális munkások képzése

Szociális munkások nyári projektbevezető képzése

Szociális munkások folyamatos szupervíziója és képzése

Referensek képzése

Referensek nyári projektbevezető képzése

Referensek műhelyei

Referensek számítástechnikai és módszertani képzése

Hajléktalan célcsoport képzése

Képzés előkészítő csoporttréningek

Képzésben tartó tréning

Munkában tartó tréning

Számítógép- felhasználói OKJ-s képzés megváltozott munkaképességű személyeknek

Szervezetfejlesztési és pályázatírási tréning

3. Társadalmi Célú Kommunikáció

4. Nemzetközi együttműködés

Fontos nevek és telefonszámok

A BMSZKI a Menhely Alapítvánnyal és a Fővárosi Szociális Közalapítvánnyal (Budapesti Szociális Forrásközpont) közös pályázatot nyújtott be az Európai Unió Equal keretprogramján belül, a Foglalkoztatáspolitikai és Munkaügyi Minisztérium Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Program és EQUAL Irányító Hatóság (HEFOP és EQUAL IH) “Esélyteremtés a foglalkoztatásban - EQUAL Program 2004” címmel meghirdetett pályázatán.

A nyertes pályázat alapján uniós és magyar állami forrásból “Munkaerő-piaci reintegráció a hajléktalan-ellátásban” címmel közös projektet valósítunk meg 2005. július 1. és 2007. december 31. között, melynek az előkészülete 2005. január 16.-a óta folyamatosan zajlik.

Mi is az EQUAL?

EQUAL - A magyar EQUAL Program azokat a kísérleti kezdeményezéseket támogatja, amelyek a hátrányos helyzetű emberek - az etnikai, nemi hovatartozással, a fogyatékossgal, az életkorral kapcsolatos hátrányos megkülönböztetés, az alacsony iskolai végzettség, a szakképzettség hiánya, a befogadó munkahelyi gyakorlatok hiánya stb. miatt munkát vállalni nem tudók - képzését, munkához jutását, foglalkoztatását segítik elő. A projektek több tagország bevonásával, nemzetközi együttműködéssel valósulnak meg, lehetővé téve a tapasztalatátadást, jó példák adaptálását.

Bővebb információ a www.ofa.hu és a www.equal.hu honlapon található.

Kik a szereplők?

BMSZKI (www.bmszki.hu)

Az 1993-ban alapított Budapesti Módszertani Szociális Központ és Intézményei (BMSZKI) Közép-Európa hajléktalan-ellátásának legnagyobb szervezete (1411 férőhelyet működtet). Fenntartója a Fővárosi Önkormányzat.

A BMSZKI tevékenységei

- (a) **Szállásnyújtás:** éjjeli menedékhelyek (337 fő), átmeneti szállások(937 fő) és szenvedélybeteg rehabilitációs átmeneti szállás (66 fő), anya-gyerek krízisszálló (26 fő.), munkásszálló (fő) működtetése
- (b) **Nappali ellátás:** nappali melegedők működtetése (170 fő.)
- (c) **Egészségügyi ellátások:** háziorvosi- és szakrendelések, 24 órás (éjjel-nappal nyitva tartó)

egészségügyi centrum, fekvőbeteg ellátás (73 fő)

(d) **Utcai szociális munka:** Budapest XIII. és XIV. kerületében

(e) **Közép-magyarországi Régió Hajléktalanellátó Intézmények Módszertani Központja:**

A projektben a BMSZKI minden intézménye részt vesz a hajléktalan célcsoporton és a szociális munkásokon keresztül.

Menhely Alapítvány (www.menhely.hu)

A Menhely Alapítvány 1989 óta működő budapesti, hajléktalan embereket segítő, kiemelten közhasznú szervezet. Összetett, többszintű hajléktalanellátó rendszert működtet melyben a fedél nélküli emberek az alapvető információk, alapiratok beszerzésétől kezdve a bonyolultabb, nehezebben intézhető (akár jogi természetű) ügyek megoldásáig is segítséget kapnak szociális munkásoktól, esetenként egyéb területek felkért szakembereitől. Ellátásai között megtalálhatók nappali melegedők, utcai szociális munka, krízisautó, diszpécser központ, hajléktalanok otthona, éjjeli menedékhely. A BMSZKI-val közösen látják el a Közép-magyarországi Regionális Hajléktalanellátó Intézmények Módszertani Központjának feladatát.

A Menhely Alapítvány két részlege vesz részt közvetlenül a projekt megvalósításában, a Práter utcai nappali melegedő és a Fedél Nélkül lap támogató hálózata.

(a) **Práter utcai nappali melegedő** – Szolgáltatásai: étkeztetés, szociális ügyintézés, utcai szociális munka, illetve álláskeresésben nyújtott segítség.

(b) **Fedél Nélkül** - A Fedél Nélkül olyan hajléktalan újság, melyben hajléktalan szerzők munkái, művészeti alkotások és cikkek egyaránt, jelennek meg. Hivatalos vételár nincs, minden vásárló annyit fizet az újságért, amennyit gondol. A lap születése óta 1218 regisztrált terjesztője volt, közülük mintegy négyszázan vannak, akik jelenleg is – több-kevesebb rendszerességgel – dolgoznak. Közülük is csupán néhány tucatnyian dolgoznak naponta 8-10 órát. Ők azok, akik jogosultak a szerkesztőség által készített fényképes, sorszámozott kítűző viselésére, és akivel a Menhely Alapítvány munkatársai rendszeres kapcsolatban vannak.

Fővárosi Szociális Közalapítvány – Budapesti Szociális Forrásközpont (www.bszf.hu)

A Fővárosi Szociális Közalapítvány 1992-ben alakult meg, kiemelten közhasznú alapítvány. Tevékenységei:

(a) a szociális intézményhálózat fejlesztése, új kezdeményezések támogatása,

(b) a szociális szolgáltatásokat igénybe vevők érdekvédelme, a szakemberek és laikusok szerve-

zódésének és továbbképzésének támogatása,

(c) budapesti szociális tevékenységet végző civil szervezetek anyagi támogatása,

(d) Budapesti Szociális Depó működtetése

(e) szolgáltatások nyújtása önkormányzatoknak, civil szervezeteknek, szociális jellegű magánvállalkozásoknak

Az elmúlt években többek között a következő jelentősebb projekteket valósították meg: a regionális szociálpolitikai fejlesztési terv és program kidolgozásának előkészítése, a regionális szociális program helyzetértékelésének elkészítése, hálózatépítés a Közép-magyarországi régió szociális civil szervezetei számára, civil adatbázis fejlesztése, a Brit Kormány és a nonprofit szektor együttműködési modelljének hazai adaptációja - a Fővárosi Önkormányzattal együttműködő kb. 1000 civil szervezet érdekérvényesítő vitorsorozata, bántalmazott nők és gyermekek védelme és ellátása céljából képzés 100 fő részére.

A Fővárosi Szociális Közalapítvány jelen projektben a társadalmi előítéletek csökkentését célzó blokk tevékenységeit vezeti.

Miről szól a projekt?

A projekt célja, hogy a hajléktalan rendszerben rekedt vagy rekedő hajléktalan embereket, valamint magát az ellátó rendszert képessé tegye arra, hogy a rendszerből kilépve, önálló, önfenntartó életet éljenek, a társadalom aktív részeseként.

Ma Magyarországon a romák, sérültek, alulképzettek mellett a hajlékukat elveszített, egzisztencia-vesztett emberek jelentik a legveszélyeztetettebb csoportot munkanélküliség szempontjából. S bár a hajléktalan emberek többsége többszörös hátránnyal küzd (a lakhatási problémák mellé gyakran társul munkanélküliség, szenvedélybetegség, szociális elszigeteltség, pszichés problémák), a jelenlegi ellátó rendszer már nem képes ügyfelei számára komplex segítségnyújtást biztosítani.

A projekt részben a BMSZKI-ban már beindított folyamatok legitimálása, továbbfejlesztése, részben új elemeket is tartalmaz. Már ismerős elemek a betétlapok, melyeket továbbfejlesztetünk, s az EQUALben szükséglettel címen szolgálják az ügyfelek problémáinak mélyebb átlátását; a SZIK iroda, a referensi hálózat kialakítása és a referensi műhelyek működtetése. Az újonnan létrehozandó álláskereső iroda a szokásos szolgáltatásokon túl az eddigi gyakorlathoz hasonlóan vállalja az ügyfelek motivációs vizsgálatát, OKJs képzésbe irányítását, s a képzés előtt majd

annak teljes ideje alatt, sőt utána, az álláskeresés időszakában is, csoportos tréning keretében az ügyfél segítségét.

A projekt sok tekintetben hangsúly eltolódást jelent a BMSZKI eddigi működéséhez képest. A szociális munka folyamatába mindinkább szeretné középpontba helyezni a referensi hálózatot (foglalkoztatási, lakhatási, addiktológiai és szociális otthoni), és a referensek információjára, szaktudására alapozni az egyéni esetkezelés. A referensi hálózatokat a Szociális Információs Központ fogja össze, s az iroda feladata lesz összegyűjteni, frissíteni és az intézmények valamint ügyfelek rendelkezésére bocsátani minden olyan információt, ami az egyes referensi hálózatok mentén végzett munkátok során hasznos lehet, segítséget nyújt.

Annak érdekében, hogy az ügyfeleket hatékonyabban tudjátok segíteni, a szociális munkásokat is képezni kell. Ezért kerül sor a nyár folyamán a szociális munkások projekt bevezető képzésére (ahol megismerkedhetnek az új szerkezetű betétlapokkal vagy szükséglettesztekkel, megismerhetik a projektben rejlő lehetőségeket, és azt, hogy hogyan illeszkedik saját esetkezelő munkájukhoz az újszerű rendszer), s utána a projekt ideje alatt (2007. decemberéig) folyamatosan a rendszeres szupervízió, képzés.

Mit lehet tudni a BMSZKI ügyfeleiről?

A BMSZKI intézményeiben élő emberek néhány adata a 2005. február 3-i felmérés alapján: 1411 főt kérdeztek meg.

A lakók legnagyobb része (63%-a) középkorú, 40-59 éves – a fiatalok-idősek aránya jelentősen eltér intézményenként. A Bánya utcában és a Dózsa krízis részlegén a többi egységhez képest magas a 60 évesnél idősebbek aránya, 40 évesnél fiatalabbak pedig az Előd utcai férfi fapadon (34%), a Táblás speciális fapadon (32%), a Külső Mester férfi átmeneti szállón (31%) aludtak, illetve a Fehér köz nappali melegedőben (33%) és az utcán élők körében voltak.

Iskolai végzettség tekintetében a szolgáltatásokat igénybe vevők jelentős része (45%) csupán 8 általánost végzett, ami jelentősen behatárolja munkaerő-piaci lehetőségeiket. Érdeemes megfigyelni, hogy a lakók 6%-ának elemi iskolai végzettsége sincs – a nők által igénybe vett Dózsa fapadon az arány ennek a többszöröse (21%!). A BMSZKI intézményeit igénybe vevő nőkről általában elmondható, hogy alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkeznek, mint a férfiak.

A lakók közel fele (46%) munkaképesnek tartja magát egészségileg – az éjjeli menedékhelyeken magasabb a munkaképesek aránya, míg az átmeneti szállókon több a munkaképtelen

lakó. Különösen magas a munkaképes ügyfelek aránya a Dózsa női átmeneti szállón, a Külső Mester utcában, az Alföldi utcai női fapadon, a Könyves fapadon, az Előd utcában, illetve a Fehér közben.

A BMSZKI igénybe vevőinek döntő többsége (90%) rendelkezik munkából származó jövedelemmel, s a válaszadók több, mint fele esetében (57%) ez jelenlegi munkajövedelmet jelent (fele részben (229 fő) rendszeres munkavégzésből, másik fele (256 fő) alkalmi munkából tartja el magát). Az aktív korúak között a foglalkoztatási arány 20-30% között mozog, ami a közép-magyarországi régión belüli foglalkoztatási aránynak csupán a fele.

Az átlagost jóval meghaladó a jövedelemnélküliek aránya a Könyves fapadon (14%), a Dózsa krízis részlegen (31%), a Fehér köz nappali melegedőt igénybe vevők és az utcán gondozottak körében. Munkajövedelemből élők elsősorban az Előd utcai éjjeli menhelyen, valamint az Alföldi és Táblás speciális éjjeli menedékhelyeken megalvók, a Külső Mester és a Vaspálya átmeneti szállón lakók körében találhatóak. Igencsak megfontolandó, hogy milyen sokan járnak el dolgozni az – egyébként lakhatásra éppen hogy csak alkalmas – éjjeli menhelyekről, s viszonylag milyen alacsony a munkajövedelemből élők aránya a legmagasabb térítési díjjal rendelkező, legkomfortosabb Dózsa átmeneti szállón.

Számolnunk kell azzal, hogy a munkaerőpiac fontos szegmense az alkalmi munkák piaca, s az ügyfelek segítése során ezt is, mint fontos célpiacot kell kezelnünk, ugyanakkor ha lehet, meg kell próbálni az alkalmi munkák piacán tevékenykedőket a rendszeres munka piacára átsegíteni.

Feltűnő és fontos lehet a visszailleszkedés során, hogy a segélyből élők kor szerinti megoszlása lényegében nem tér el a munkabérből élőkétől. A középkorúak körében pl. kétszer annyian élnek segélyből, mint az idősek körében. Ezek az információk számunkra azt mutathatják, hogy a fiatalok körében még lehetnek “tartalékok” a munkaerőpiacra való visszaléptetés során, a főbb célcsoport azonban a 35-55 év közöttiek. A segélyből élők meglehetősen magas aránya (43 fő) válaszolta, hogy munkaképes – ők mindenképp esélyesek lehetnek (segítséggel) a visszailleszkedésre.

Az is igaz, hogy a segélyből élők iskolai végzettsége rosszabb a munkabérből élőkénél. A munkabérből élők 31%-a szakmunkás, a további 23%-uknak érettségije van. Ez a képzések fontosságára hívja fel a figyelmet – ha valakinek szakmája, esetleg érettségije van, akkor adataink szerint közel kétszeres az esélye, hogy munkabérből tudja fönntartani magát. A segélyből élők az átlagosnál nagyobb arányban veszik igénybe a Dózsa női fapadot és a Könyves férfi fapadot.

Az utcán alvók és a nappali melegedőket igénybe vevők körében 60%-ot tesznek ki a je-

lenlegi munkájukból élők! Az ő munkaerő-piaci státuszuk megerősítése is elsőrendű feladat.

A projekt tevékenységei

A projekt két fő tevékenysége a képzésbe-munkába helyezés, illetve a képzés, oktatás (mind szociális munkások, asszisztensek, referensek, mind hajléktalan ügyfelek részére).

A projekthez altevékenységként, a fő tevékenységek és a sikeres integrációs cél elérésnek megtámogatásául ún. társadalmi célú kommunikációs, valamint nemzetközi tevékenységek is tartoznak.

Melléklet: Folyamatábra

1. Képzésbe-munkába helyezés

SZIK (Szociális Információs Központ) feladatai: munkaerő-piaci információk gyűjtése, össze-sítése, feldolgozása, kapcsolattartás a munkaügyi szervezetekkel, segítőkkel, szakmai rendszerfo-lyamatok karbantartása. A SZIK napi ügyfélfogadással működik, mind az intézmények munkatár-sai (külsős és belsős), mint a hajléktalan emberek számára. Mindegyik nap más-más szolgálta-sokat lehet elérni, másik referensi hálózat (egy főreferens és egy intézményi referens) tart ügyele-tet. A SZIK vezetője Molnár Zsuzsanna, helyszíne a Dózsa György út 152. A SZIK 4 szervezeti egységből, valamint az alábbi segítő szakemberekből áll:

- (a) **Foglalkoztatási referensi hálózat** – főreferensek: Keserű Zsolt, Vincze Mónika; feladataik: a foglalkoztatási szükségletfelmérés koordinálása, a visszailleszkedési csoporttréningek koordi-nálása, foglalkoztatással kapcsolatos információk gyűjtése, frissítése és átadása. Munkájukat az Álláskereső Irodával összhangban végzik. SZIK ügyeleti napjuk: csütörtök 10-14 óráig.
- (b) **Lakhatási referensi hálózat** – főreferensek: Juhász Arnold, Varsányi Nóra; feladataik: lak-hatási szükséglet felmérés koordinálása, részvétel a megvalósítók és a célcsoport képzéseiben, lakhatási lehetőségekkel és támogatásokkal kapcsolatos információk gyűjtése, frissítése és át-adása. SZIK ügyeleti napjuk: hétfő 10-14 óráig.
- (c) **Addiktológiai referensi hálózat** – főreferensek: Dávid Zoltán, Hipszkiné Hanuta Éva; fel-adataik: addiktológiai szükségletfelmérés koordinálása, részvétel a megvalósítók és a célcso-port képzéseiben, addiktológiai ellátásokkal kapcsolatos információk gyűjtése, frissítése és át-adása. SZIK ügyeleti napjuk: kedd 10-14 óráig.

- (d) **Szociális otthoni referenci hálózat** – főreferens: Molnár Zsuzsanna; feladatai: szociális otthoni ellátásokkal kapcsolatos információk gyűjtése és továbbítása. SZIK ügyeleti napja: péntek 10-14 óráig.
- (e) **Jogász** – feladatai: ingyenes jogi tanácsadás, elsősorban a projektben képzésben részesülő vagy az álláskereső irodába járó ügyfelek számára. SZIK ügyeleti napja: szerda
- (f) **Pszichológus** – feladatai: ingyenes pszichés tanácsadás, krízis lelkigondozás, elsősorban a projektben képzésben részesülő vagy az álláskereső irodába járó ügyfelek számára. SZIK ügyeleti napja: szerda.
- g) A SZIK iroda biztosít irodát az *ellátott jogi képviselő*nek, aki hétfőnként 15-17 óra között fogadja az ügyfeleket.

Szükségletfelmérés – annak érdekében, hogy átfogóan ismerjük az ügyfelek szükségleteit és őket a nekik legmegfelelőbb segítséghez, szolgáltatásokhoz juttassuk, kialakítottuk a négy referenci hálózat saját szükségletfelmérő tesztlapját. A projekt végrehajtása során vállaltuk, hogy a szükségleteszték bizonyos adatait elektronikus formában is nyilvántartjuk – evvel segítve az adatgyűjtést illetve egységesítve munkánkat. A nyilvántartási rendszerről külön tájékoztató anyagot készítettünk. Vállalásunk szerint min. 1400 hajléktalan ember szükségleteit rögzítjük ilyen módon.

Álláskereső Irodák – a projekt részeként két álláskereső irodát állítunk fel, egyet a Menhely Alapítvány Práter utcai nappali melegedőjében, egyet pedig a BMSZKI Dózsa Gy. úti épületében. Az Irodák álláskereső tréningeket is fognak tartani. Az itt dolgozó munkatársakat egy féléves képzés keretében (ennek második fele tulajdonképpen egy mentori rendszerben való felkészítés, ami alatt az Irodák már működnek) egy már régóta működő Álláskereső Iroda munkatársai fogják felkészíteni.

- (a) **Práter utcai Álláskereső Iroda** – vezetője: Aknai Zoltán, Az iroda egyik alaptevékenysége a munkaközvetítés – munka lehetőségek felkutatása, munkaadók és munkavállalók közötti találkozás megszervezése, elsősorban alkalmi jellegű munkák esetében. Ezen túl hirdetési újságokkal, számítógép-, Internet- és telefonhasználattal is segítik a munkát keresőket.
- (b) **Dózsa György úti Álláskereső Iroda** – vezetője: Matók Lajos, helyszíne a volt diákszálló rész. Az irodában további négy főállású szociális munkás dolgozik.

- **Toborzás** – olyan csoportos tájékoztató alkalom, melyen az érdeklődők megismerkedhetnek a képzések rendszerével, az épp aktuálisan induló képzésekkel és a képzést előkészítő támogatásokkal. Vállalásunk szerint min. 350 ember részt vesz

toborzáson, átlag 70-esével a következő időpontokban: 2005.07; 2005.10; 2006.01; 2006.05; 2006.09

- **Képzésre irányítás** – motivációs és pszichológiai vizsgálat alapján, a toborzáson jelentkezett érdeklődők közül, min. 300 fő, a fenti öt alkalommal.
- **Pályorientációs tanácsadás, egyéni elbeszélgetés** – azok között, akik nem biztosak abban, milyen szakma érdekli őket, alkalmasak-e a nekik tetsző szakma elsajátítására, egyéni beszélgetést is lehetővé teszünk. Min. 250 fő, folyamatosan.
- **Álláslehetőségek közvetítése** – újsághirdetések, internetes hirdetések, munkaügyi központ állás-listái alapján, telefonhasználati lehetőség biztosítása mellett
- **Álláslehetőségek felkutatása** - munkáltatók felkeresése, ügyfelek számára új lehetőségek felkutatása
- **Álláskereső tréning** – az álláskereső tréning a hajléktalan munkanélküli személyek, alkalmi munkát végzők stb. elhelyezkedését és képzésben való részvételét segítő módszerek tréningyszerű megtanulását biztosítja, csoportfoglalkozás sorozaton keresztül. A tréningek anyaga alapvetően a résztvevők élet- és munkatapasztalata. E tapasztalatok megbeszélése és elemzése során a tapasztalatokhoz kapcsolódva kerülnek tudatosításra a sikeres alkalmazkodást segítő ismeretek, magatartásformák és technikák. A tréning 2006.01.-től folyamatosan zajlik, heti három órában, változó csoportösszetétellel. Összesen min. 100 fő vesz benne részt.
- **Képzések biztosítása** – képzésre felkészítő, képzésben tartó és munkában tartó csoportos tréningek, részletes leírásukat lásd a Képzések között.
- **Teleszoba** – ld. lenn.

Teleszobák – Részben a Dózsa György úti ÁI mellett, annak részeként, részben önállóan, elsősorban megváltozott munkaképességű hajléktalan emberek számára az Alföldi és Kálvária utcai szállókon teleszobát alakítunk ki. A teleszobákban meghatározott rend szerint az intézmény lakói ill. ügyfelei állandó internetes kapcsolattal rendelkező számítógépeket használhatnak, annak segítségével munkát kereshetnek, önéletrajzot írhatnak, gyakorolhatnak és akár távmunkát is vállalhatnak. A teleszobák tevékenységéről külön szakmai koncepció készült.

Hajléktalan célcsoport közvetlen bevonása – Az EQUAL egyik előírása, hogy a program célcsoportját közvetlenül is be kell vonni annak minden folyamatába, értékelésébe. A projektünkben a célcsoportot több módon is bevonjuk:

Fedél Nélkül

40 fős terjesztői mintacsapat felállítása és működtetése - Terveink szerint három főállású szociális munkás alkalmazásával a legjobb terjesztőket (kb. 40 fő) kiemelt figyelemmel követik, számukra szociális gondozást biztosítanak, erősítve az összefogást, kis munkacsoportok szerveződését, mely természetesen a magánéletbeli összefogásnak is alapja lehet. A kics csoportokon túl a kiemelt terjesztőket, mint nagycsoportot is megszervezik, a külsőségeken (pl. egyen-mellény) túl olyan közös mentalitást, követendő normákat próbálva meghonosítani, mely a többi terjesztő felé is vonzó tud lenni. A három új szociális munkás feladata szerint – bizalmi kapcsolat felépítésével - a kiemelt terjesztők gondozását, ellenőrzését végzi, segítséget nyújt hivatali ügyintézésben, életvezetésben, a konfliktusok kezelésében. Mindez egyaránt jelent ügyeletadást a Menhely Alapítvány Kürt utcai nappali melegedőjében, utcai szociális munkát, egyéni és csoportgondozást. A formálódó stábba olyan munkatársakat keresnek, akik az alapvetően elvárt szociális (legalább középfokú) végzettségen túl nagy tapasztalattal bírnak a hajléktalan-ellátásban, szociális gondozásban, konfliktuskezelésben.

Célunk szerint a projekt végrehajtási szakaszának teljes ideje alatt, minden lapszámban **négyoldalas EQUAL mellékletet** jelenik meg, mely bemutatja a projektet teljes egészében, annak elemeit külön-külön is, a benne résztvevő dolgozókat és a célcsoport tagjait, folyamatosan tudósítva a projekt előrehaladásáról, az elért eredményekről, kudarcokról, párbeszédet folytatva a világgal. A mellékletet három hajléktalan ember készíti (akiket a lap heti húsz órában hivatalosan alkalmaz), mindannyian a FEDÉL NÉLKÜL tapasztalt szerzői, akik feladatuk szerint a melléklet előállításának teljes folyamatát elvégzik - a mellékletben megjelenő hírek, interjúk, tudósítások elkészítését, megírását, gépelését, tördelését, sokszorosítását, végül a kész melléklet elhelyezését a lapszámokban.

(b) *Hajléktalanok a Hajléktalanokért Egyesület (HAHE) megerősítése* – a projekt előkészítése és megvalósítása sokszemélyes feladat. A fontos döntések megbeszélése, munkafolyamatok előkészítése részben egyénenként, részben közösen, a Fejlesztési Partnerségi Tanács havi rendszerességű találkozóin zajlik (melynek a három partner szervezet képviselői a tagjai). A találkozók állandó meghívottja Kocsis Sándor, a HAHE elnöke, akinek véleményére, javaslataira, kérdéseire minden tag nyitott. Az Egyesület megerősítését képzések által is szeretnénk elősegíteni, ld. a 2. Blokknál, a célcsoport képzései között.

(c) Bizonyos részeit (pl. *Közösségi fórumok, Fókuszcsoportok, Résztvevői Kontrollcsoport, Hallasd a Hangod "házi-konferencia*) lásd a 3. Blokknál, a Társadalmi Célú Kommunikáció cím-

szó alatt.

2. Képzés, oktatás: megvalósítók (szociális munkások, asszisztensek és referensek) és hajléktalan célcsoport képzése

Megvalósítók képzése

A projekt végrehajtása során bevezető képzést, valamint egy negyedévente ismétlődő képzést/szupervíziót építettünk be minden BMSZKI-ban dolgozó szakember számára. A bevezető képzés célja az lesz, hogy az érintettek megismerjék a projektet, azokat az új működési folyamatokat, amelyeket a megvalósítása jelent, pl. a program során használt szükségletfelmérő tesztek stb. A további alkalmak pedig azt biztosítják, hogy vissza tudjátok jelezni a mindennapi munkák során felmerülő problémákat, változtatási igényeket, kéréseket. A képzésbe/szupervízióba lehetőség lesz külső szakemberek bevonására is.

Szociális munkások képzése

- (a) **Szociális munkások nyári projektbevezető képzése** – előre meghirdetett időpontokban, hat csoportban folyik majd a nyári képzés, csoportonként 2 nap időt vesz igénybe. A képzésen a szociális munkások megismerkedhetnek a projekttel, a SZIK iroda működésével, s a saját projekten belüli feladatukkal – hogyan segíthetik ügyfeleiket hatékonyabban, honnan szerezhetnek friss információkat, egyáltalán milyen lehetőségeik lesznek az ügyfeleknek? Szintén ennek a két napnak a része a különböző szükséglet tesztek és a velük kapcsolatos teendők megismerése. A bevezető képzést a főreferensek tartják. Mivel a projekt során nem csak a BMSZKIs intézményekben élő hajléktalan emberekkel kívánunk foglalkozni, társintézmények szociális munkásainak is felajánlottuk a nyári képzés lehetőségét.
- (b) **Szociális munkások folyamatos szupervíziója és képzése** – a projekt megvalósulásának ideje alatt (2005.07.01-2007.12.31) további hét alkalommal szeretnénk összehívni a nyári képzésen részt vett szociális munkások csoportjait, hogy megbeszélhessük velük a menetközben felmerült kérdéseket, problémákat, és folyamatos visszajelzést nyerhessünk és adhassunk a projekt végrehajtásáról. Ezeket a képzéseket, szupervíziókat részben a főreferensek, részben külső, felkért szakemberek, tartják, előreláthatólag a következő időpontokban: 2005.11; 2006.05; 2006.11; 2007.05 és 2007.11.hó

Referensek képzése

- (c) **Referensek nyári projektbevezető képzése** – a négy referensi hálózat tagjainak a nyár folyamán szintén bevezető képzést tartanak a főreferensek, ahol megismerkedhetnek a referensi tevékenységekkel, saját feladataikkal és a referensi hálózat sajátosságaival.
- (d) **Referensek műhelyei** – a négy referensi hálózat szeptembertől havi rendszerességgel műhelytalálkozókat szervez, melynek témája az aktuális feladatok megbeszélése, a közös munka értékelése és fejlesztése, illetve új ismeretek szerzése, részben a főreferensek, részben meghívott előadók beszámolóí alapján. A referensi műhelyek előre meghatározott időpontban, minden hónapban azonos időben kerülnek megrendezésére, az alábbi beosztás szerint:
- Foglalkoztatási hálózat
 - Lakhatási hálózat
 - Addiktológiai hálózat
 - Szociális otthoni hálózat – minden hónap utolsó péntekje
- (e) **Referensek számítástechnikai és módszertani képzése** – a referensek számára munkájuk hatékonyabb végzése érdekében ötször kétnapos számítástechnikai és módszertani képzést is szervezünk a következő hónapokban: 2005.10-11; 2006.05-06; 2006.10-11; 2007.05-06; 2007.10-11. A képzés célja olyan alapvető számítástechnikai ismeretek elsajátítása, mely alapján színvonalas szakmai beszámolókat, tanulmányokat, elemzéseket, pályázati anyagokat, prezentációkat készíthetnek a referensek.

Hajléktalan célcsoport képzése

Ez a programrész a Matók Lajos – Vincze Mónika, azaz a Dózsa Átmeneti Szálláson működő Mentálhigiénés Csoport, által kialakított és alkalmazott “kísérleti modellt” szeretné megszilárdítani, kibővíteni új szolgáltatásokkal és szélesebb körben hozzáférhetővé tenni. A megfelelő szakképesítéssel nem rendelkező hajléktalan emberek számára a Munkaügyi Központon keresztül OKJ-s képzésekhez való hozzáférést biztosítunk különböző szakmákban, csoportosan és egyénileg. Külön csoportos képzés indul megváltozott munkaképességű ügyfelek számára, számítógépfelhasználói ismereteket adva át. A képzések sikeres elvégzését olyan csoportok kívánják segíteni, mint a “Képzés előkészítő” és a “Képzésben tartó csoport”. Az elhelyezkedettek számára a próbaidő három hónapjában úgynevezett “Munkában tartó csoport” nyújt majd segítséget ahhoz,

hogy meg tudják őrizni munkahelyüket.

- **Képzés előkészítő csoporttréningek** – az OKJ-s képzésre jelentkező embereknek a képzés indulása előtti hónapban 4*4 napos képzést szervezünk, melynek célja, hogy az illető önmagát jobban megismerve felmérje saját képességeit, motivációit, valamint hozzászokjon a képzés-szerű rendszerességhez. A képzés előkészítő csoport segít eldönteni azt, hogy az illető késznek érzi-e magát egy 10-12 hónapos szakmát nyújtó képzés elvégzésére s gyakorlati segítséget is nyújt a képzésre való felkészülésben (pl. lakhatási kérdések rendezése). A csoporttréning ideje alatt az ügyfél bérletet és étkezési jegyet, valamint lakhatási támogatást kap. A csoporttréningek tervezett időpontjai: 2005.08; 2005.11; 2006.02; 2006.06; 2006.10. Vállalt létszám min. 175 fő, 35 fő/csoport.
- **Képzésben tartó tréning** – a tréning célja, hogy a szakma tanulása folyamán kialakuljanak azok a személyiségjegyek, amelyek a megszerzett szakképzettség eredményes gyakorlásához szükségesek. A tréning-szerű csoportfoglalkozások témái: a szakma szerepelvárásának és az oktatási folyamat követelményeinek megfelelően személyiségfejlesztés, csoportmunka tanulása, konfliktuskezelés, stb.. A tréningek az OKJ-s képzésekkel párhuzamosan zajlanak, heti három órában, átlagosan 44 hetet számolva, 12-13 fős csoportokban. A tréningek helyszíne a csoport tagjainak összetételétől függően az a szálló is lehet, ahol a legtöbb csoporttag lakik. Összesen min. 125 fő vesz a tréningeken részt.
- **Munkában tartó tréning** – a tréning célja, hogy a munkát vállaló hajléktalan emberek munkahelyi beilleszkedését segítse, továbbá annak elérése, hogy a választott munkakörben stabilizálódjanak, hosszabb ideig megmaradjanak, a résztvevők szemlélete és készségei erőteljesen javuljanak a beilleszkedésben, a munkavégzéshez szükséges kulcsképessegek megszilárduljanak, alkalmazkodó és konfliktustűrő képességük fejlődjön, továbbá megtanulják érdekeiket artikulálni és hatékonyan érvényesíteni. A tréning a próbaidővel egyidejűleg zajlik, heti három órás 12-13 fős csoportfoglalkozások keretében, 2006.02-től folyamatosan. Összesen min. 140 fő vesz a tréningeken részt.
- **Számítógép- felhasználói OKJ-s képzés megváltozott munkaképességű személyeknek** – Míg a többi OKJ-s képzést a Munkaügyi Központon keresztül bonyolítjuk, a számítógép felhasználói képzést mi vásároljuk meg elsősorban megváltozott munkaképességű ügyfeleink számára. A képzést négy 15 fős csoportban tervezzük, a következő indulási dátumokkal 2006.03; 2006.11; 2007.03, 2007.07. Egy képzés előreláthatóan két hónapig tart. A résztve-

vők számára a képzés ideje alatt bérletet, étkezési utalványt és lakhatási támogatást biztosítunk.

- **Szervezetfejlesztési és pályázatírási tréning** a HAHE és a Hajléktalan Művészek Egyesülete számára – a képzést a Fővárosi Szociális Közalapítvány szervezi és bonyolítja le, előreláthatóan 2005.10-11 és 2006.3-4 hónapokban.

3. Társadalmi Célú Kommunikáció

A harmadik, Társadalmi Célú Kommunikáció blokk vezetője a Budapesti Szociális Forrásközpont. Ennek a blokknak az a célja, hogy a projektről minél szélesebb körben tájékoztassa a szakmai és laikus közvéleményt, próbálja csökkenteni a hajléktalanokkal szembeni társadalmi és munkáltatói előítéleteket. Közvetlenül is felveszi a kapcsolatot munkáltatókkal, hajléktalan emberekkel és média szakemberekkel. Konferenciákat szervez, interjúsorozatot készít sikeres hajléktalan emberekkel és a velük foglalkozó szociális munkásokkal (ezek valószínűleg a BMSZKI ügyfelei és szociális munkásai lesznek!), közvetlenül is megkérdezi a hajléktalan embereket a szállókon rendezett ún. “közösségi fórumok” (ilyenből öt lesz, szintén az erre nyitott BMSZKI szállókon) és fókuszcsoportos beszélgetések alkalmával, médiakampányt szervez, stb. A projektben résztvevő ügyfelek avval kapcsolatos véleményének feldolgozása érdekében az érintettek háromhavi gyűléseken kapnak lehetőséget arra, hogy a projekt vezetőivel elbeszélgessenek, annak menetét befolyásolják, ötleteikkel a megvalósítást segítsék.

4. Nemzetközi együttműködés

Még egy nagyon fontos eleme van az EQUAL pályázatoknak, történetesen az, hogy kötelező nemzetközi együttműködés keretében kell megvalósítani őket. Mi egy londoni, párizsi és madridi partnerséggel fogunk együtt dolgozni, melyet hozzánk hasonlóan több, elsősorban hajléktalan emberekkel foglalkozó, szervezet alkot. Az együttműködés keretében lehetőség lesz arra, hogy angolul jól és kevésbé jól beszélő munkatársak kiutazzanak a partnereinkhez, intézmény-, és náluk zajló EQUAL projektlátogatásra, nemzetközi workshopokon, szemináriumokon vegyenek részt. Természetesen mi is fogunk fogadni ezekből az országokból szakembereket. Az együttműködés célja elsősorban a tapasztalatok, jó gyakorlatok kicserélése.

- **Nemzetközi szemináriumok** – a nemzetközi partnerekkel elsősorban két-három napos sze-

mináriumokon fogunk találkozni, melyek célja a hajléktalan emberek munkerő-piaci reintegrációja témakör alapos körüljárása, egymás projektjének megismerése és a konkrét sikeres munkafolyamatok, gyakorlatok, ún. “best-practice”-ek bemutatása. A négy partnerség városaiban egy-egy szeminárium kerül megrendezésre, más-más témában.

(b) *Párizs* – 2005.10, téma: Új utak a munkaerő-piacra, a munkáltatók megszólítása

(c) *Madrid* – 2006.04, téma: A hajléktalan emberek aktivizálása, mozgósítása

(d) *Budapest* – 2006.10, téma: Többszörös hátrányok kezelése a hajléktalan munkanélküli emberek életében

(e) *London* – 2007.04, téma: A hajléktalan emberek bevonása a róluk szóló döntésekbe, “empowerment”

- **Külföldi tanulmányutak** – Mindegyik szemináriumot megelőzi egy informális szakember látogatás: a BMSZKI és a Menhely Alapítvány egy-egy munkatársa a szemináriumot megelőző időszakban két-három napra meglátogatja a vendéglátók projektjét, és saját szemével győződik meg az általuk használt módszerek hatékonyságáról. A tapasztalatokról aztán írásos és szóbeli beszámolót készítenek – ez utóbbi a szemináriumon hangzik el.
- **Külföldi szakemberek fogadása Budapesten** – a budapesti szemináriumot ugyanígy megelőzi külföldi szakemberek látogatása, ahol mi mint vendéglátók mutathatjuk be saját munkánkat.
- **Hajléktalan csoport részvétele a Londoni szemináriumon** – a londoni szeminárium témája a hajléktalan emberek bevonása, így értelemszerűen elvárás, hogy a szemináriumon hajléktalan emberek is részt vegyenek, s egymással találkozási új ötleteket nyerjenek az érdekvédelem terén. Előreláthatóan 6 hajléktalan ember tud ebben részt venni, akik részben a Menhely Alapítvány, részben a BMSZKI ügyfeleiből illetve a HAHE tagjaiból kerülnek ki.
- **Külföldi hajléktalan emberek csoportjának fogadása Budapesten** – elképzelhető, hogy a londoni partnerek saját célcsoportjukat informális látogatásra Budapestre invitálják, az itteni ellátások és hajléktalan embereket tömörítő szervezetek megismerése céljából.
- **Záró-konferencia** – a nemzetközi együttműködés kiértékelése, a tapasztalatok szélesebb körű megismertetése céljából a projekt nemzetközi részét egy budapesti konferenciával zárjuk, mely 2007. októberében kerül megrendezésre.
- **Záró tanulmány** – a projekt tapasztalatai és a résztanulmányok alapján angol-magyar nyelvű zárótanulmány és kiadvány készül, melyet minden érdeklődő rendelkezésére bocsájunk.

Fontos nevek és telefonszámok

BMSZKI, SZIK iroda: 236-5080/128, 206. m.

- Vezető: Molnár Zsuzsanna (molnar.zsuzsanna@bmszki.hu)
- Foglalkoztatási főreferensek: Keserű Zsolt, Vincze Mónika
- Lakhatási főreferensek: Juhász Arnold, Varsányi Nóra
- Addiktológiai főreferensek: Dávid Zoltán, Hipszkiné Hanuta Éva
- Szociális otthoni főreferens: Molnár Zsuzsanna

Menhely Alapítvány Álláskereső Iroda, Práter utcai nappali melegedő: 333-5998

- Vezető: Aknai Zoltán (euroom@axelero.hu)

BMSZKI Álláskereső Iroda: 236-5080/136. m.

- Vezető: Matók Lajos

Menhely Alapítvány, Fedél Nélkül: 322-3423

- Vezető: Kepe Róbert (fedelnelkul@fedelnelkul.hu;))

Fővárosi Szociális Közalapítvány - Budapesti Szociális Forrásközpont: 327-1419

- Vezető: Gosztonyi Géza (gosztonyi@budapest.hu)

Projektmenedzsment:

- Szakmai vezető: Keserű Zsolt (217-6920, 217-6922)
- Projekt vezető: Fehér Boróka (236-5080/213. m.; feher.boroka@bmszki.hu)